

8

LETNIK XXVIII.
1981-1982

V S E B I N A

Meta Rainer: Pesem mladine	209	Slike iz narave: Marinka Pertot: Trža-	
Vlado Firm: Lisjaček Tobi	210	ški svišč	232
Franci Lakovič: Materi	214	Zapojmo veselo: Janez Bitenc: Koza .	233
Črtomir Šinkovec: Škorčeva šola	215	Filatelija: Igor Tuta: Konjiček za do-	
Berta Golob: Nekaj dni pred koncem	216	mišljijo	234
Zdravko Omerza: Taščica	217	Šolarji pišejo	235
Črtomir Šinkovec: Matjaž in čokolada	218	Gema Hafner: Tinček — junak	236
Vojan T. Arhar: Past	220	Urednikova beležnica	237
Danilo Gorinšek: Kolo	221	Za bistre glave	239
Kotiček za najmlajše: Vera Poljšak:		Za spretne roke: Vera Poljšak: Papir-	
Kuk Babau	222	nata marjetica	3. stran platnic
Obrisí, sladkarija, niti	223		
Danilo Gorinšek: Koliko jih je?	224	Ilustracije za 8. številko Galeba so naredili:	
Matthias Falk, prev. Stana Vinšek: Jaz-		Marjanca Jemec Božič (str. 214, 224); Ma-	
bčar in male mucke	225	rijeta Cvetko (str. 229); Leon Koporc (str.	
Vojan T. Arhar: Nestanovitnež	226	219, 221, 236); Božo Kos (str. 209, 215);	
Poskusimo tudi mi: Vera Poljšak:		Jelka Reichman (str. 217, 220, 225); Bine	
Krompirjev vrt	227	Rogelj (str. 211, 212, 213, 216, 226); Magda	
Varujmo okolje: Lojze Abram: Narava		Tavčar (str. 222, 223, 227, 3. str. plat.).	
je naše življenje	228		
Neža Maurer: Semafor	229	Priloga: Gobe na Krasu — besedilo in slike:	
Iz naših šol: Alenka Race: Vsi na 4.		Milko Čebulec.	
osnovnošolsko olimpiado	230		
Lojze Abram: Izlet za raketó	231	Naslovna stran: Gabrijela Baldissin, 4. r. OŠ	
Natečaj za šolarje v Miljah	231	»Karel Destovnik — Kajuh« — GROPADA.	

Mesečnik (10 številk) — Izdaja: Založništvo tržaškega tiska, Trst — Glavni in odgovorni urednik: Lojze Abram — Uredništvo: Ul. G. Amendola 12, 34134 Trst, tel. 415534 — Uprava in ekspedit: Ul. dei Montecchi 6, 34137 Trst, tel. 795873, 794672 — Tiska: Graphart, Ul. D. Rossetti 14, 34126 Trst, tel. 772151 — Posamezna številka: 1.000 lir, dvojna: 1.500 lir, naročnina: 7.500 lir

Galeb je registriran na sodišču v Trstu pod štev. 158 od 3. maja 1954

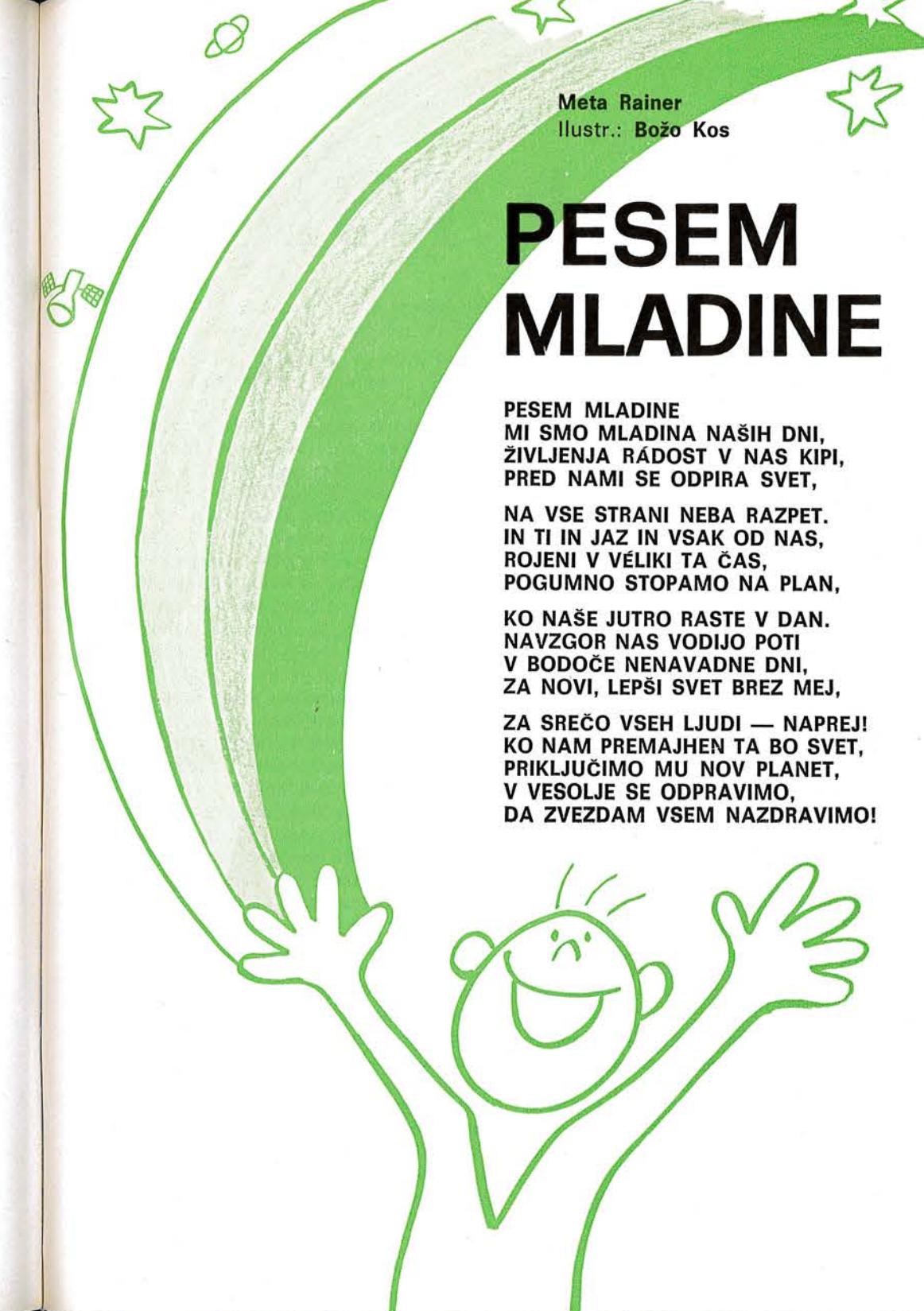

Galeb je včlanjen v zvezo periodičnega tiska USPI (Unione Stampa Periodica Italiana)

Meta Rainer
Ilustr.: Božo Kos

PESEM MLADINE

PESEM MLADINE
MI SMO MLADINA NAŠIH DNI,
ŽIVLJENJA RÁDOST V NAS KIPÍ,
PRED NAMI SE ODPIRA SVET,
NA VSE STRANI NEBA RAZPET.
IN TI IN JAZ IN VSAK OD NAS,
ROJENI V VÉLIKI TA ČAS,
POGUMNO STOPAMO NA PLAN,
KO NAŠE JUTRO RASTE V DAN.
NAVZGOR NAS VODIJO POTI
V BODOČE NENAVADNE DNI,
ZA NOVI, LEPŠI SVET BREZ MEJ,
ZA SREČO VSEH LJUDI — NAPREJ!
KO NAM PREMAJHEN TA BO SVET,
PRIKLJUČIMO MU NOV PLANET,
V VESOLJE SE ODPRAVIMO,
DA ZVEZDAM VSEM NAZDRAVIMO!

Lisjaček TOBI [4.]

Žito so že poželi, le repa se je s svojim širokim listjem bohotila na črnikasti zemlji. Po strniščih so se spreletavale črne vrane in krakajoč neutrudno brskale po zemlji. Sonce je svetilo s slabotnimi žarki. Sedaj se je Tobi najraje potikal v Hetmanovi družbi po poljih v bližini hiše.

Tistega dne, ko so se okoliški lovci spravili na zajčji pogon, je stal Tobi med vrtnimi vrati in jih opazoval. Streljanja in lovcev se ni bal, ker jih je v Hetmanovi družbi videl že precej. Polja, porasla z visoko deteljo, ki je bila zajcem precej varno zatočišče, so oživela. Tobi se je splazil okoli hiše, smuknil skozi odprtino v ograji in se približal lovnišču. Jazbečar je medtem tekal po dvorišču in iskal Tobija. Našel je odprtino, jo ovohal in stekel za njim. Strelji so odmevali v dnevni tišini. Vrane so letale k oddaljenim drevesom, ker so dobro poznale smrtonosni pok lovskih pušk.

Izza debele repe je skočil dolgoušec in se skušal s križnim tekom znebiti resastega lovskega psa. Zajec je še enkrat poskočil, tedaj je počilo in obležal je. Pes je obstal, zgrabil zajca in stekel z njim k gospodarju.

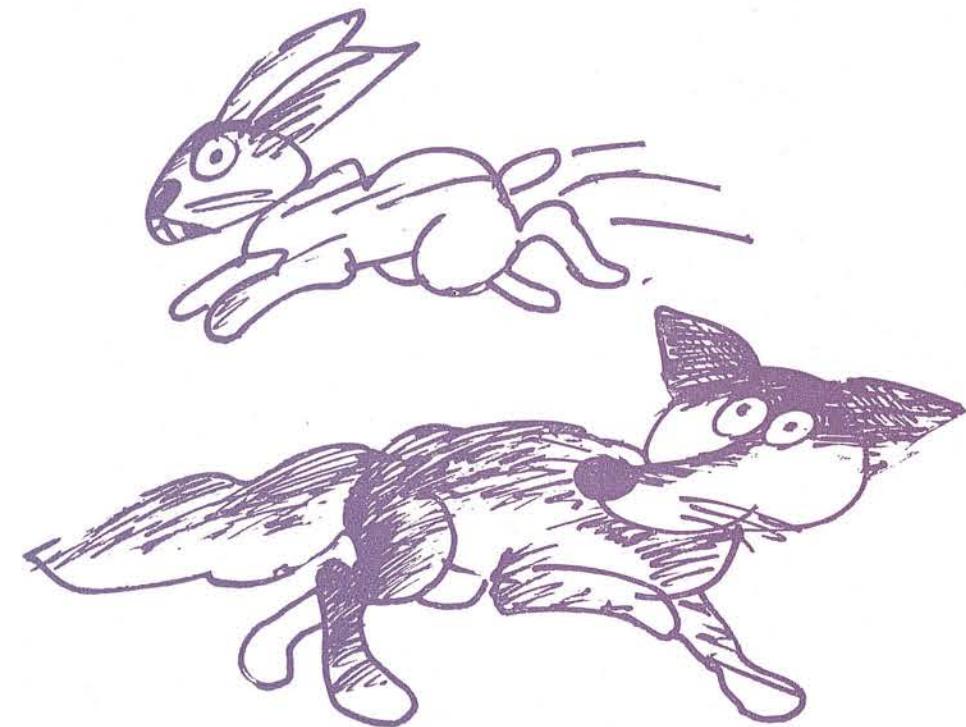
Tobi je skočil v globok razor in tam zagledal zbganega zajca. Tudi zajec se je zazrl vanj. Lisjaka se je tako prestrašil, da je skočil čezenj in se v dolgih skokih poganjal proti njivi, kjer so v polkrogu napredovali lovci. Tobi lova ni bil vajen, toda lisjica kri mu ni dala miru in že je na

vso sapo stekel za zajcem. Tako sta se sem ter tja lovila po njivah.

Tedaj ga je zaustavil krik: »Lisica!« Še pravočasno se je izognil napadu psa gonjača. Nekaj časa sta se z neverjetno naglico vrtela v krogu, da lovci niso prišli do strelja. Končno je Tobi skočil čez psa in mu komaj ušel. Opustiti je moral lov na zajca in si reševati golo kožo. Tobi se je izognil lovcom, pričel teči v krivulji in skušal doseči nizko grmovje ob ribniku. Za seboj je slišal lajanje. Ko se je za drobec sekunde obrnil, je videl, kako se je Hetman pravkar spopadel z njegovim najbližnjim nasprotnikom. Počilo je nekaj pušk. Tik za njim se je zakadilo. Med lovci je nastalo pravo ogorčenje.

Kaj je to? Ožili so krog okrog lisjaka. Nikakor niso mogli razumeti, da je jazbečar napadel lovsko pse in skušal pomagati lisici. Kaj takega še niso doživeli. Tobi se je tedaj zagnal naravnost proti napredujučemu lovcu in mu skušal uiti med nogami. Izredna gibčnost ga je rešila lovčevih rok.

Ker sem se pravkar vračal iz mesta, sem šel po bližnjici proti domu. Z zanimanjem sem opazoval lov, a sem zaradi ogorčenega vpitja postal pozoren. Radovedno sem se oziral na vse strani. Ko pa sem zagledal bežečo lisico, sem osupnil. Tobi! Pričel sem teči, kolikor sem mogel. Tedaj je počilo. Tobi je poskočil in klecnil, a se je takoj zopet dvignil. Tedaj je prisopihal še jazbečar. Obstal sem, začel mahati z rokami in

kričati. Lovci so me slišali in me zanudeno gledali. Streljanje je ponehalo. Proti meni pa je šepal Tobi, za njim je pritekel Hetman. Brez sape sem pridirjal do najbližjega lovca. »Ah, doktor, vi«, sem se začudil. »Nikar mi ne ubijte lisjaka,« sem ves zasopel in rdeč v lice zdrdral. K meni pa se je že stiskalo mehko lisičje telo. Tobi se je vzpel na zadnje noge in skril glavo pod suknič. Doktor me je molče gledal, nato lisjaka in zopet psa. Kmalu se je ves lovski zbor zbral okoli mene. »Udomačeni lisjak?« so se čudili prisotni. »Je vaš? Ta je pa dobra! Ampak prebrisana je kot zlodej. Povzročil nam je pravo zmedo. Namesto njega bi postal kmalu žrtev eden naših psov.« Najbližji lovec je odgnal psa, ki se je hotel približati lisjaku. Padala so vprašanja, da sem jim komaj odgo-

varjal. Zbrana lovска družba je z zanimanjem poslušala mojo zgodbo o udomačenem lisjaku.

Vzel sem čist robec, pogledal Tobi je prasko in mu jo obriral. Rjave oči so se upirale vame. Ni se več tresel. Mirno je držal šapico. Jazbečar pa je postal junak dneva. Čudenja ni bilo ne konca ne kraja. Ker me je zanimalo, kako je zašel lisjak med lovce, sem zaprosil doktorja, da mi pove podrobnosti. Rad mi je ustregel, nakar je stopil k meni in mi rekel: »Prijatelj, koliko zahtevate za lisjaka? Dobro se mu bo godilo pri meni:« »Za lisjaka?« sem se zasmjal. »Kako mislite?« »Prodate!« »Ne!« sem kratko odgovoril. »Dobro,« je nadaljeval, »morda pa vas le pregovorim.« »Zaman,« je bil moj odgovor. »Če se z vami ne morem pogoditi,« je rekel doktor, »se bom z

vašim očetom. Dobim ga!« »Ne! Ne dobite ga, ker je moj!« Sem ga jezno odvrnil. Sam sem ujel lisjaka v očetovem lovskem okolišu in ga vzgojil. Moj mali rdečkasti prijatelj mi je strašno prirasel k srcu. Za vse na svetu bi ga ne prodal. Pograbil sem lisjaka, ga vzel v naročje, poklical Hetmana in odšel brez slovesa. Za seboj sem še slišal doktorjev glas: »Če se premislite, saj veste, kje stanujem.«

»Ne, nihče ga ne dobi,« sem govoril sam pri sebi. Božal sem Tobija in mu govoril: »Moj si Tobi in pri meni ostanesh.«

Zadihan sem ga postavil na tla in se nehote dotaknil praske. Rahlo je zacvilil. Upal sem, da bo Tobi lahko hodil. Šli smo dalje. Tobi je napravil nekaj korakov, zacvilil in sedel. Potrepljal sem ga in ga poklical po imenu. Napravil je še nekaj korakov in zopet legal. Uvidel sem, da tako ne bomo prišli daleč. Spet sem ga vzel v naročje. Naslonil je glavo na

mojo ramo in se oziral po poljih. Čim je slišal strel, se je zdrznil.

Tako smo prišli domov. Tobiju sem prasko obvezal in v stajo nanosil sveže stelje. Obvezo pa si je kmalu odstranil in se po svoje zdravil z lizanjem. Čez nekaj dni se mu je praska zacelila in bil je zopet stari korenjak.

Zima se je postopoma umikala pomladni. Ledene rože na motnih šipah so izginile in debele ledene svecе na robovih strešnikov so se tanjšale. Jug jih je brez usmiljenja lizal.

V bistri vodi širokega potoka, ki se je znebil ledenega oklepa, so se zrcalile prve mačice. Izpod zaplat snega pod grmovjem je cvetel teloh. Veverice so zračile svoja gnezda in se pozibavale na vršičkih visokih smrek.

S Tobijem sva počasi stopala proti Vodolam. Že od daleč naju je pozdravljalo šumenje potoka. Tobi je večkrat postal, globoko dihal in strigel z ušesi. Nato me je gledal, vohal v zraku in stekel dalje. Spomnil sem se, da se bliža čas, ko si njegovi gozdni bratje iščejo družic. Poklical sem ga. Obotavlja se je vrnil k me-

ni. Pogladil sem ga po mehki dlaki in sedel na bližnji štor. Odložil sem nahrbtnik in mu z roko kazal zeleno, temno globino obsežnega gozda. Mahal je z repom in gledal v zeleni mrak. Nenadoma je poskočil in stekel v gozdu. Nekaj je brskal v grmovju in se potem vrnil. Potem se je pognal na majhno jaso, se ustavil in zalagal. Nekajkrat se je ozrl proti meni, potem pa izginil v visoko praprot.

Dolgo sem tam sedel in ostal sem, ko me je pričelo mraziti. Sonce je stalo že visoko. Poklical sem Tobija, a je bilo vse tiho. Slišal sem le odmev svojega klica. Še enkrat sem zavpil na vse grlo: »Tobi, Tobi!« To da zaman! Tobija ni bilo od nikoder.

Lisjak se je medtem priplazil v gaj mladega gostega smrečja. Za trenutek se je ustavil in ovohal okolico. Zopet se je spustil v tek. Preskočil je potok in hitel čez malo reber proti bukovju. Skalovje, ki je na strmini gledalo iz razpokane zemlje, ga je ustavilo. Tam se je skrivala ozka jasa. Tobi se je začel obračati in vrteći v krogu.

Nad njim se je na upognjeni veji veji pozibavala veverica. S svojimi ostrimi očmi je spremljala vsak njegov gib. Še enkrat je pogledal kvi-

šku, skočil v grmovje in se prihulil. Vitko telo se je stiskalo k tlom. Veverica je skočila na nižjo vejo in v lepem loku pristala na tleh. Ped za pedjo se je plazilo lisičje telo. Naenkrat se je Tobi bliskovito pognal. Mala žrtev je presunljivo zacvilila. Slišati je bilo le še hrustanje ostrih lisjakovih zob.

To je bil njegov prvi gozdni plen. Pri skromnem kosilu ga je nenadoma zmotil šum. Naglo se je ozrl in v bližini zagledal mlado lisico. Stala je in mahala z repom. Tobi je pridušeno zagrčal. Merila sta se z očmi. Tobi se je zravnal. Močne mišice so se mu napele. Lisičji vonj ga je dražil. Stopil je k lisici, ki mu je pokazala ostre zobe. Tobi jo je gledal. Napravil je korak in potem odskočil; le za las je ušel njenemu ugrizu.

Obrnil se je in se z vso silo pognal v njo, da jo je prevalil in jo zgrabil za tilnik. Tobi jo je nekajkrat krepko stresel, jo izpustil in zopet odskočil. Pričel jo je obkroževati v vedno manjših krogih, dokler se ni ustavil tesno ob njej. Samica je vstala in ga ovohavala, potem pa obliznila po hrbitišču. Tobi je rinil za njo. Lisica ga je vnovič ovohavala, legla k njegovim nogam in se potem spet od-

maknila. Sedel je in kratko zalajal. Njegov hripavi kav-kav se je mešal z lisičnim grčanjem.

Čez nekaj časa se je lisica namenila proti grmovju, ki je že kazalo sledove pomladanskega sonca. Temni tolmun na strmih Vodolah jo je vabil. Tobi ji je sledil do vode. Lisica se je nenadoma obrnila in sunila Tobija z gobčkom. Nad tolmunom so se sklanjale široke veje debelih smrek. Pilčaste postrvi so se v bistri vodi podile za mušicami. Tobi se je zagledal v ribe, se prestopil, nato pa pognal v tolmun, da so mrzle kaplje

orosile lisičino glavo. Nekajkrat je šavsnil v vodno globino in priplaval k bregu s srebrnosivo trepetajočo ribo v gobcu. Na suhem jo je izpustil pred lisico in legel.

Iznenada je Tobi vstal in zalajal, da je lisica planila pokonci, se bliskovito obrnila in začela striči z ušesi. Tobi se je zavrtel in začel grabiti lisico za rep in se poditi okoli nje, ker se je napotila po vlažni travi proti Plešivcu, kjer je imela pod skalno polico svoji brlog. Dolgouči so se ju izogibali v velikem loku.

(DALJE)

Franci Lakovič

Ilustr.: Marjanca Jemec-Božič

Materi

Veter na mestu,
kjer sin ti je pal,
vrtnic rdečih
je mnogo vsejal.

Vsaka kot kaplja
je srčne krvi,
vsaka pomladi
na novo vzbrsti.

Tamkaj cvetijo
sredi planin
fantu-junaku
v trajen spomin.

Črtomir Šinkovec

Ilustr.: Božo kos

Škorčevo šola

Škorec sklenil je — pa pika,
sklenil je aprilske dni:
»Naučil se bom jezika,
pa veljal za škorce tri.«

Kar je sklenil, je veljalo
kakor moških sto besed:
slovnico je kupil malo
in slovar iz tistih let.

Nepremično zdaj na veji
je čepel in se učil,
kakor sova na veřeji,
od učenja se potil.

Slovnico si vtepa v glavo,
že slovar na pamet zna,
vmes posluša za zabavo,
kaj otroški svet jeclja.

Obogatil do septembra
je besedni svoj zaklad,
klati take že decembra,
da se čudi otročad:

»Tumpec, tepec in neroda,
revu, šleva si in pol,
osel, bizgec, pujs, prismaða,
telebanast kakor vol.«

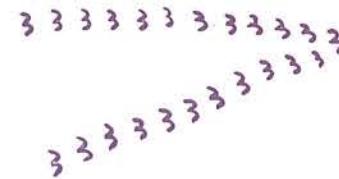
»Kje pobral je škorec take?«
čudi se otroški svet.
Ded pa reče: »Glej jih, spake!
Vse pobral se z vaših gred!«

Škorec letal na dvorišče
je potem do marčnih dñi,
ogovarjal slednje piše,
češ da zna jezike tri.

Domišljav zaradi znanja
z brati ni odšel na jug,
ni se ustrašil zmrzovanja
zime ne s košaro tug.

Vrnejo se z marcem škorci
s čebetanjem v rodni kraj,
škorec naš v zeleni gorci
jezikovni odpre tečaj.

Šolal je vse sestre, brate,
prošnjo to jih nauči:
»Dajte, nam, ljudje, za svate
sto in sto prgiš zobi!«

NEKAJ DNI PRED KONCEM

Naenkrat se je vse spremenilo. Ljudje so začeli govoriti: »Vojne je konec.« Toda preden je je bilo zares konec, je minilo še nekaj nemirnih dni.

Po glavni cesti so se umikali vojaki. Ropotali so motorji, avtomobili in težki tovornjaki. Na njej so se gnetli tudi pešci, nekateri ljudje pa so hoteli priti na varno s kolesi. Dol-

ge kolone voz so se noč in dan pomikale proti Ljubljaju. Z Dolenjske so bežali kmetje, ki so se bali nove oblasti. S seboj so vodili tudi živino. Na lojtrnikih so spali otroci, dojenčki pa so jokali. Vozovi so bili nałożeni s culami, s senom in bogve s čim še.

Ta žalostni promet se je odvijal po cesti zelo počasi. Vojaki so odmeta-

vali puške in drugo opremo, celo svoj vojaški kruh. Skupine ustašev in četnikov so se klatile po vaseh in z orožjem strahovale prebivalce. Tudi k nam sta prišla dva četnika. Nastavila sta očetu pištolo na prsi in zahtevala hrano. Brat je zajokal, dvignil roke in prosil, naj ga pustita. Vojaku je roka res omahnila in je očeta s čisto mirnim glasom poprosil za kruh. Dal ga mu je. Nato sta oba vojaka izginila. Kolone poražene

vojske in zbeganih ljudi pa so se še naprej pomikale po cesti. Živila je bila utrujena in se ni mogla več prestopati. Na našem dvorišču se je nenadoma znašla tuja krava. Oče jo je privezal k jaslim, kjer se je počasi opomogla.

Tako nam je konec vojne prinesel kravo, a nam bi bil skoraj vzel očeta. Počasi se je cesta spraznila in v mesto so prišli partizani. Bil je maj.

Zdravko Omerza

Ilustr.: Jelka Reichman

TAŠČICA

Spomladi je napravila taščica gnezdo na naši jablani. Vanj je znesla tri jajčka. Na njih je mirno sedela mnogo dni. Končno so se iz njih izlegli mladi ptički.

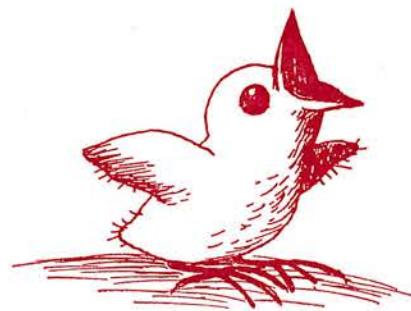
Taščica jim je nosila in nosila črvičke. Mladički pa niso bili nikdar siti. Kadar je taščica priletela na rob gnezda, so vedno odpirali svoje kljunčke. Ona pa je spustila črvička le enemu mladičku v oprti kljun. Ko

je priletela drugič, pa drugemu in tako naprej.

Mladiči so hitro rasli in jim je zato postajalo gnezdo pretesno. In ko so se prerivali, je eden od ptičkov padel iz gnezda na tla. Taščica je to opazila in je vsa zbegana letala okoli mladička. Ker mu ni mogla pomagati, je samo žalostno cvrčala.

Slišal jo je Mihec, ki je ravno prišel na vrt. Zdelen se mu je, da je nekaj narobe. Zato je stopil bliže k jablani. Pogledal je na levo, potem še na desno. Zazdelen se mu je, da se je v grmu nekaj premaknilo. Stopil je bliže in razgrnil veje. Zagledal je mladega ptička, ki je žalostno odpiral svoj kljunček. Dal ga je v svojo kapo in splezal na jablano. Zgoraj je položil ptička spet v gnezdo. Sam pa se je hitro spustil po drevesu navzdol.

Taščica je kmalu priletela k gnezdecu s črvičkom in ga spustila v kljunček rešenega ptička.

Matjaž in čokolada

Pod Sladko goro ob Medenem potoku je živel Matjažek. In Matjažek, ki je nadvse rad jedel čokolado, je neprestano prosil babico:

»Babica, daj mi čokolade!«

»Kje naj jo le vzamem,« je odgovorila babica. Nekoč pa se je domislila: »Mačku, tistem, ki ima lep, rožnat nosek in žametne tačke, bom rekla, naj prinese Matjažku čokolado.«

Maček se je brž s tačkama umil, si navihal brke ter se urno odpravil iz hiše. Ni se dolgo mudil, vrnil se je in zamijavkal:

»Mjav — mjav, tu imaš, Matjažek, čokolado!«

Matjažek je pogledal izpod čela, se hudo razjezil na mačka in zacepetal:

»Beži proč, grdu! Miška še nikoli ni bila čokolada!«

Maček je zbežal pred Matjažkovo jezo, skril se je pod posteljo in čakal, kaj bo.

Babica se je spet globoko zamislila in dejala: »No, petelinčka bom poslala po čokolado.«

In ga je poklicala:

»Petelinček, petelinček! Ti, ki imaš tako lepo perjanico, prinesi Matjažku čokolado.«

Petelinček je ubogljivo zakikirikal in nemudoma sfrfotal na njivo. Tam je našel črva in ga prinesel Matjažku.

»Kikiriki! Tu imaš, Matjažek, čokolado!«

Matjažek se je nakremžil, že na jok mu je šlo.

»Babica, odpodite tega nesramnega petelinčka!«

Petelinček se je nemalo začudil. Užaljen je s povešeno glavico odšel k svojim kokoškam in se jim bridko potožil.

Tudi babici je bilo hudo. Kje naj najde čokolado za trmastega Matjažka? Mislila je in se domislila: »Poklicala bom Čuvaja. Kuža ima dober nos, vse izvoha in izsledi, pa bo našel tudi čokolado!«

Kužek je bil zaupanja močno vesel. »Hov — hov!« je dejal, odhitel v kuhinjo in tam poprosil za veliko kost.

Potem se je veselo mahaje z repom vrnil k Matjažku:

»Hov — hov, Matjažek, tu imaš imenitno kost. Še meni se cedijo slike po njej, tako je dobra.«

Matjažek pa je planil v jok:

»Kost ni čokolada, kost ni čokolada!«

Babica je Čuvaja potrepljala in rekla:

»Priden si Čuvaj, priden, zato kar sam pohrustaj to imenitno kost.«

Babica zdaj ni več vedela, koga naj pošlje po čokolado. Takrat je na dvorišču zameketala koza in babica je poizkusila srečo:

»Koza, prinesi no Matjažku čokolado!«

Koza je prikimala, da se ji je potresla kosmata brada, in urno odstopicala do grmovja. Odtrgala je javorov listič in ga prinesla Matjažku:

»Me-ke-ke! Matjažek, na javorov list; ni je bolj skladke stvari. Mmm, kako je sladak!«

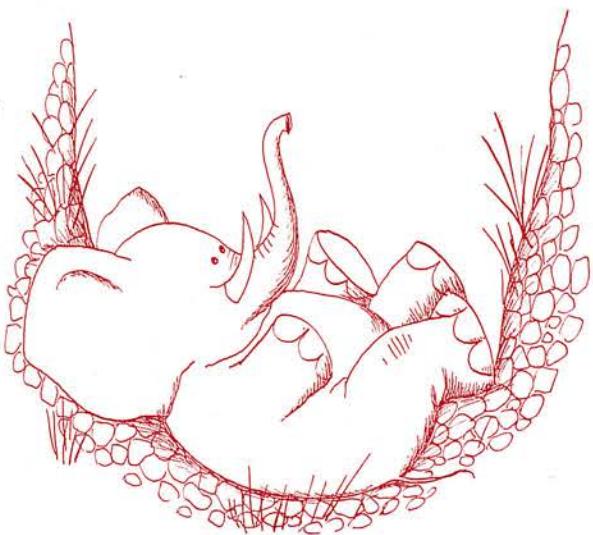
Matjažek je obrnil kozi hrbet, se kremžil in hlipal:

»Čokolade, čokolade!«
Tedaj je v sobo priletela čebelica.
Babica je veselo vzkliknila:

»Čebelica, čebelica, ti boš prinesla Matjažku še vse kaj slajšega, kakor je čokolada!«

»Zum-zum-zum!« je zabrenčala čebela. »Takoj mu bom prinesla cvetličnega medu.«

Lom!
Lom!
Lom!
Kdo
pa
lomasti
po
gosti
podrasti?
Lom!
Lom!
Lom!
To
je
on,
rilčasti
slon.

Ponoči
lomasti
po
gosti
podrasti:
lom,
lom,
lom,
oklasti
slon,
dokler
ne
znajde
se
v
jami
globoki —
v
nastavljeni
pasti!

Čebelica je odletela naravnost v svoj panj, vzela košček satovja in ga prinesla Matjažku:

»Zum-zum, Matjažek, prinesla sem ti medu. No, zdaj pa le jej!«

Matjažek je zavriskal ter poskusil med.

»Mmm, kako je dober!« se ga je veselil.

»Zum-zum, Matjažek, ko boš tegaj pojedel, ti bom prinesla drugega,« je obljudila čebelica.

»Jejnata, kje ga boš pa vzela?« se je oblizoval Matjažek.

»I, kje neki! Cvetlice mi ga bodo dale še sto lončkov.«

Čebelica je pozdravila babico in Matjažka ter odhitela na polje nabirat nov med.

PAST

KOLO

Kraj kolovoza je v travi ležalo kolo. Kdo ve, h kakšnemu vozu je kdaj spadalo in kdo ga je vrgel v travo ter tam pustil sámo. Kolesu je bilo hudo biti tako samemu, pa je globoko zavzdihnilo: »Kaj res nisem več za rabo, da me puščajo tako osamel?«

Tedaj ga je gledal bosonog fantič, pobral ga je in se jel z njim igrati. Kolo se je zadovoljno kotalilo pod fantovo roko. Srečno je bilo, da ni

bilo več tako samo. Tedaj pa je dirjači fantič med igro zadel ob težak kamen, zakrvavel je na nogi in besno zalučal nedolžno kolo daleč v neki jarek: »Ti si krivo, šment ti nemarni, da sem si skoraj zlomil nogo. Zlomek te poberi!« Fantič je stokaže odkrevsal, kolo pa je v jarku zatarnalo: »Kaj neki sem jaz kriv fantičeve nezgode?« Nato se je spet spomnilo, kako da je spet samo in če res ni več za nobeno rabo.

Nekaj dni je nato res samevalo v jarku, nikogar ni bilo blizu in je bridko zajokalo — da: tudi kolesa jokajo, kadar jim je hudo...

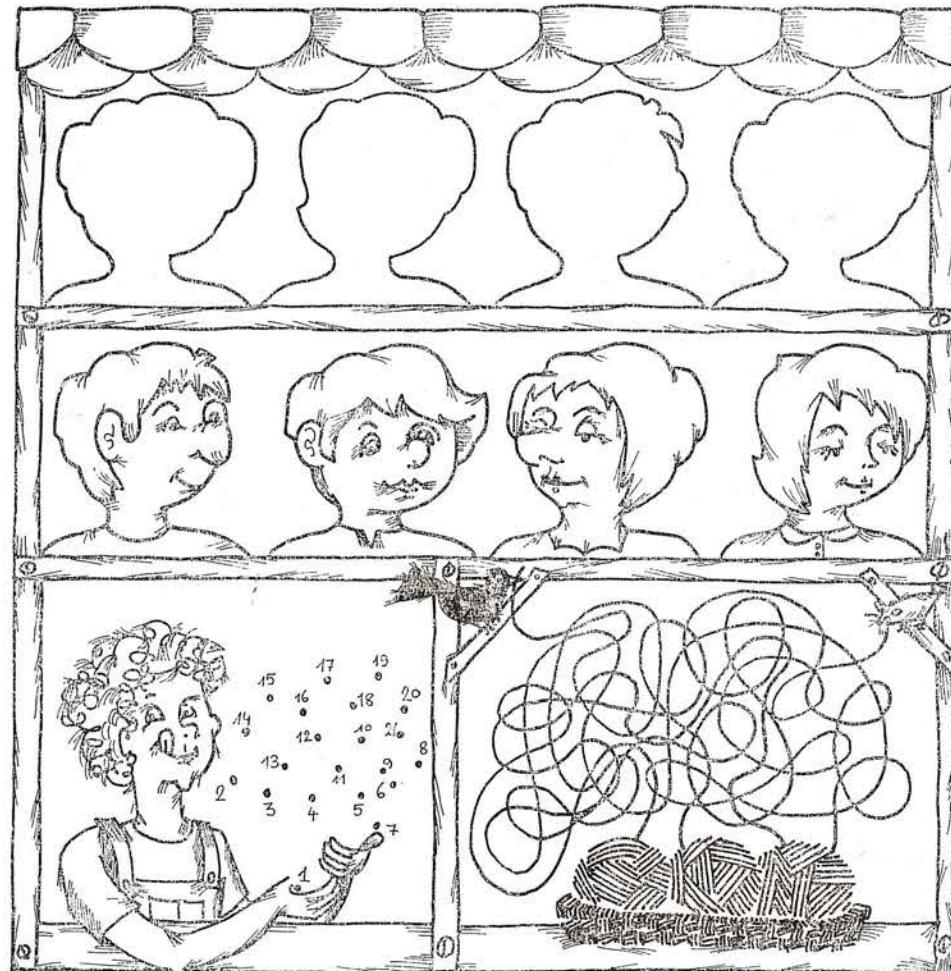
Končno je zašel v bližino jarka gospodar bližnje kmetije. Zazdelo se mu je, da nekdo ihti v jarku. Pogledal je vanj in zagledal osamelo ter žalostno kolo, ki mu je bilo hudo, ker ni bilo več za nobeno rabo in ga zato nihče niti povohal ni. Toda kmet se je spustil v jarek, pobral kolo in ga odnesel s seboj domov. Doma je splezal na streho domačije in položil kolo na sleme.

Kolo se je zdaj spet balo, da bo čepelo samo samcato na strehi in ne bo nikomur v korist. Toda tokrat se je spet uštelo. V deželo je prišla pomlad, z njo so priletele z juga štorklje in si spletle gnezdo prav na kolesu. Oni dan so tam veselo zašklopotale mlade štorklje, kolesu, ki je bilo zdaj gnezdo, pa se je storilo milo: »Pa sem le še za rabo!«

KUK BABAU

OBRISI, SLADKARIJA, NITI

ALI VEŠ, ČIGAVI SO OBRISI? KO SI JIH PREPOZNAL, JIH LAHKO DOPOLNIŠ Z DRUGIMI OBRAZI.

S ČIM SE SLADKA PETER? POVEŽI PIKE OD 1 DO 21.

MIŠKA IN KOS VLEČETA VOLNENI NITI. IZ KATERIH KLOBČIČEV STA JU ODVILA?

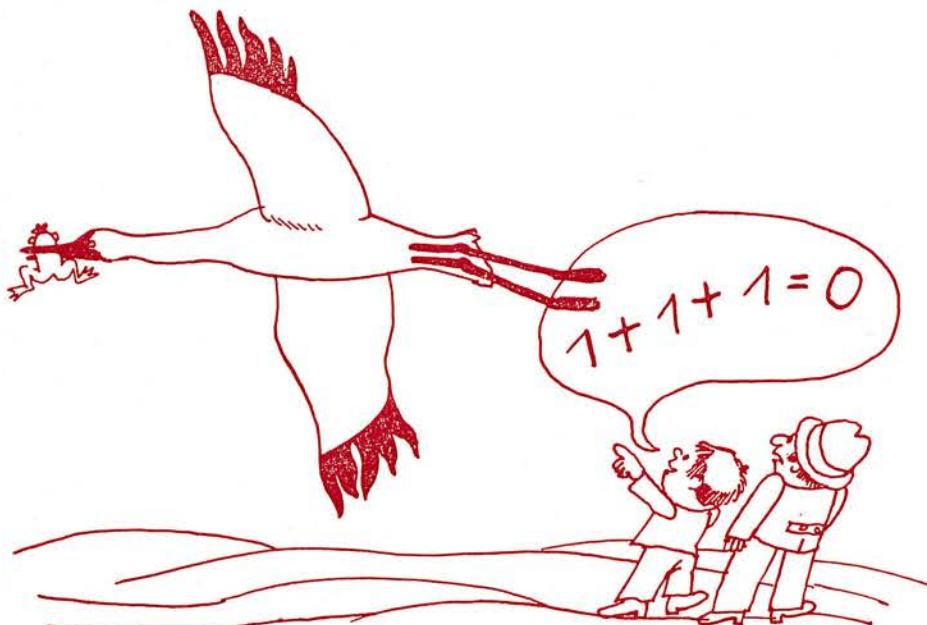
KOLIKO JIH JE?

Vedno sem mislil, da znam računati vsaj za trojko.
Zdaj vidim, da še toliko ne znam. Sem mislil, da je ena
in ena ter še enkrat ena – tri, pa mi je sosedov hlačman
dokazal, da ena in ena ter še enkrat ena ni tri, ampak –
nič...

Najprej me je vprašal, koliko živali so ena štoklja,
ena žaba in ena muha. Brez pomisleka sem rekel: »Ena
štorklja, ena žaba in ena muha so tri živali.« Sosedov
pa je vztrajal prvi svojem »nič!« Tudi jaz sem vztrajal
pri svojih treh živalih.

Potem pa me je sosedov poučil: »Najprej pojužina
žaba muho, nato pa štoklja žabo, nakar z žabo in muho
v želodcu odleti in je nikjer več ni!«

Torej: ena in ena ter še ena je – nič!

2. GOBE NA KRASU — RDEČA MUŠNICA — *Amanita muscaria*. Zelo strupena. Raste pod iglavci, najraje pod smreko in pod brezami, od konca poletja do pozne jeseni.

4. GOBE NA KRASU — NAVADNA ŽVEPLENJAJČA — *Hypholoma fasciculare*. Rahlo strupena. Raste od zgodnje pomladi do pozne jeseni na štorih listavcev in iglavcev.

6. GOBE NA KRASU — MIŠKA — *Tricholoma triste*. Užitna. Raste pozno jeseni na apnenčastih tleh pod črnim borom.

8. GOBE NA KRASU — VIJOLIČASTA KOLESNICA — *Lepista nuda*. Užitna. Raste pozno v jeseni do prvih zmrzali v listavcih in iglavcih, pa tudi na travnikih.

1. GOBE NA KRASU — ZELENA MUŠNICA — *Amanita phalloides*. SMRTNO NEVARNA. Raste pretežno v listnatem gozdu, redkeje pod iglavci, od poletja do jeseni.

3. GOBE NA KRASU — VELIKA ali ČOPASTA TINTNICA — *Coprinus comatus*. Mlada užitna, ko so lističi še beli. Raste od pomladi do jeseni na humoznih tleh.

5. GOBE NA KRASU — POLJSKA KOPRENIKA — *Cortinarius orellanus*. SMRTNO NEVARNA. Raste jeseni v listavcih in mešanih gozdovih (hrast, smreka, rdeči bor).

7. GOBE NA KRASU — POLZASTRTA KOLOBARNICA — *Tricholoma Batschii*. Neužitna. Raste jeseni pod listavci in mešanih gozdovih.

10. GOBE NA KRASU — PRAVA ŠTROVKА — *Armillariella mellea*. Pogojo užitna. Pred uporabo jo dobro prekuhamo. Raste jeseni v gručah na štorih in koreninah listavcev in iglavcev.

12. GOBE NA KRASU — OLJKOV LIVKAR — *Omphalotus olearius*. Strupen. Raste na štorih in koreninah oljka in drugih listavcev od poletja do jeseni.

14. GOBE NA KRASU — BAKRENASTI POLŽAR — *Chroogomphus rutilus*. Užiten. Raste jeseni pod iglavci, najraje pod črnim borom med mahom in travo.

16. GOBE NA KRASU — ŽVEPLENI LUKNJIČAR — *Laetiporus sulphureus*. Neužiten. Raste na deblih in odmrlih vejah listavcev od aprila do oktobra.

9. GOBE NA KRASU — NAVADNA GO-STOLISTKA — *Melanoleuca melaleuca*. Užitna. Raste spomladi in jeseni na travnikih in v listnatih gozdovih.

11. GOBE NA KRASU — POZNA LIVKA ali MARTINKA — *Clitocybe geotropa*. Užitna. Raste pozno jeseni v deževnem obdobju množično v kolobarjih na travnikih.

13. GOBE NA KRASU — UŽITNA SIROVKA — *Lactarius deliciosus*. Užitna. Raste jeseni med iglavci in v bližini brinovih grmov. Mleček je oranžne barve.

15. GOBE NA KRASU — ČRNI GOBAN ali JURČEK — *Boletus aereus*. Užiten. Uporaben na vse načine. Raste izključno pod listavci (hrast, kostanj) od pozne pomladi do jeseni.

Matthias Falk
Prev.: Stana Vinšek

Ilustr.: Jelka Reichman

Jazbečar in male mucke

Ko me je pred nekaj leti priatelj Wolfgang povabil na godovanje, sem vedel, da ga bom najbolj razveselil, če mu darujem živalico.

V živalskem domu sem staknil srčkano mucko, v trgovini sem kupil košarico in v knjigarni debelo knjigo o negi mačk.

Trdno sem bil prepričan, da nisem ničesar pozabil. Ko pa sem si ogledoval priateljeva darila, sem takoj opazil še eno košarico. V njej je sedel psiček — jazbečar. Sicer je bil še čisto majhen, bil pa je vsekakor pes! Očitno je bilo, da se je tudi eden izmed ostalih priateljev spomnil, kako rad ima Wolfgang živali.

Ko sem bil spet doma, sem bil resno zaskrbljen. Le kako se bosta dva gledala?

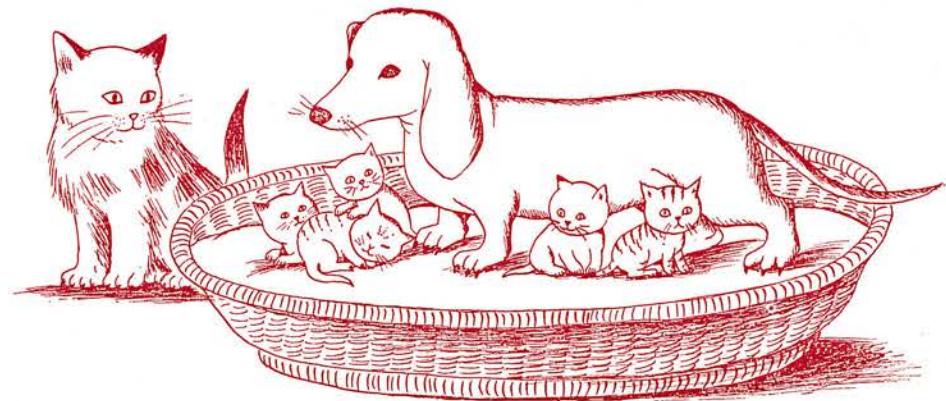
Pes in mačka — Oskar in Suzana — pa sta se vse svoje življenje imela rada.

Suzana je jedla iz Oskarjeve skledice, ni pa prav nič negodovala, če se je kdaj pa kdaj kar sam k njej povabil. Ure in ure dolgo sta se na vrtu igrali ali pa sta se poleti tesno drug ob drugem sončila na verandi.

Ob takih prilikah sta vselej ležala tako, da sta bila obrnjena vsaksebi. Mucka je običajno zatisnila oči, Oskar pa je od časa do časa pomežiknil, da bi se prepričal, če njegova priateljica zares spi.

Vsak je bil vedno pripravljen, da se postavi za drugega. Wolfgang mi je pravil, kako je nekoč opazoval tujega kužka, ki se je izza hrbta približal mački. Ko pa je bil tik za njo, je pridrvel Oskar — in hudobnega psa pogнал.

Nekoč se je Suzana tako stepla s tujo mačko, da je moral Wolfgang posredovati. Soseda je povedala, zakaj se je živalca tako zjezila. Ko je tuja mačka prišla na vrt, jo je Oskar

Nestanovitnež

Ko zjutraj rožnat se zbudi,
oblak pomane si oči.

Čez dan potika se vesel
nad hribi, lahek, puhest, bel.

Le včasih kaj ga razjezi,
prelep obraz mu potemni.

prijazno sprejel, saj je navsezadnje poznal mačke samo kot prijazne sodelnice. Iznenada pa ga je tuja mačka ošinila s šapo. Tedaj pa je že pridrvela Suzana in se kot vihar vrgla nanjo...

Samo enkrat je bilo njuno prijateljstvo resno ogroženo. To je bilo tedaj, ko je Oskar neko jutro v Suzani košarici opazil pet malih muck. Ko si jih je hotel natančneje ogledati, je pričela ponosna mamica vsa jezna pihati. In v hipu jo je pes dobil po nosu. Suzana očitno ni bila voljna, da bi s komurkoli delila svojo materinsko srečo.

Oskar je to uvidel in svojo priateljico od tedaj opazoval samo še iz varne daljave. Toda njegove oči so bile vedno žalostne, kadar je moral gledati, s kakšno ljubeznijo liže Suzana kožuške svojih malih.

Neke noči je šla Suzana spet na potep. Naslednje jutro se še ni vrnila.

Ia. Ko je Wolfgang stopil h košari, je videl v njej Oskarja. Obdan od petih muck, ki so zadovoljno predle, jim je nadomestil mamico.

Čez nekaj časa je pričel pes mucke skrbno lizati, prav tako, kot je to prej opazoval pri Suzani. Ko pa se je pravkar hotel lotiti še zadnje, je iznenada nagubal čelo in se zastrmel v kot.

Tam je čepela Suzana. S postrani nagnjeno glavo je široko odprtih oči opazovala, kako uspešno se je njen namestnik pobrigal za njen naraščaj. Ni ji pa prišlo niti na misel, da bi se ujezila.

Od tedaj sta se pes in mačka skupno pobrigala za nego in vzgojo drobiža. In to z največjim uspehom. Zakaj vsaka izmed malih muck se je ta čas že prelevila v lepo mačko, ki se na svojih štirih nogah krepko uveljavlja v življenu.

KROMPIRJEV VRT

Lojze Abram

Narava je naše življenje

Ob prihodu pomladni nas lepi sončni dnevi vedno bolj vabijo na sprehode v prebujajočo se naravo. Človek se v tem letnem času počutil prerojenega in si želi malo svežega zraka po dolgih zimskih dneh, ki jih je preživel v zaprtih, zatohlih prostorih. Kaj je lepšega kot lep sprehod v naravo, med cvestoče drevje in v prebujajoče se zelenje. Dogaja pa se, da vse premalo spoštujemo naravo, ki nas obdaja in je obenem tudi vir našega življenja. Žal je mnogo takih, ki hodijo na spomladanske sprehode le zato, da si iz objestnosti natrgajo cvetočih vejc ali prvih pomladanskih cvetic, ki jih potem mislijo nesti domov, a jih ovele že za prvim vogalom odvržejo.

Pokažimo, da smo civilizirani ljudje, da smo kulturni narod, in spoštujmo prelepo naravo ter opozarjajmo še druge, da bodo imeli tudi oni spoštovanje do narave. Na sprehodih se zato vedimo tako, da bomo naravi pomagali, ker nam pomeni počitek, razvedrilo in obenem zdravje, saj v naravi vdihamo čisti zrak, daleč od izpušnih avtomobilskih plinov in mestnega hrupa. Premnogokrat se ne zavedamo, koliko škode povzročamo naravi s svojim neprimernim vedenjem, zato ne bi bilo napačno, če bi upoštevali nekaj zlatih pravil,

Drevje in grmovje so živa bitja, zato ne lomi vej in ne trgaj cvetov. Opusti tudi škodljivo vrezavanje svojega imena v drevesne skorje. Predvsem mladi gozdovi so za človeštvo veliko naravno bogastvo.

Ne trgaj cvetja, ki divje raste na travniku ali v gozdu. Bolje je, če ga občuduješ in opazuješ v njegovem okolju. Če ga utrgaš, bo kmalu ovenelo, zato ga pusti, da ga bo

občudoval še kdo drug. Izjemoma lahko odtrgaš kak cvet, a pomni, da je večina cvetov zaščitenih, zlasti visokogorske rastline.

Tudi živali, ki spadajo prav tako v naravo, imajo rade svoj mir. Zato bodi do njih obziren in jih ne moti na paši, v gnezdih in napajališčih. Živali lahko opazuješ tudi od daleč.

Gozdni požar lahko povzroči en sam ogrek cigarete, ki si ga brez pomisleka odvrgeš iz drvečega avtomobila. Ne odmetavajmo cigaretnih ogorkov in v sušnih obdobjih ne kurimo v gozdu. Po prijetni malici moramo ogenj dobro pogasiti. Zavedati se moramo, da gozd pogori v enem samem dnevu, potrebnih pa je več desetletij, da zraste nov.

Kadar greš v naravo, poskrbi, da bo kraj, kjer si preživel svoj prosti čas, čist in urejen. Zato ne odmetavaj praznih steklenic, papirjev, plastičnih vrečk in konzervnih škatel. Imej vedno v mislih, da si doma v svoji sobi, kjer gotovo ne mečeš na tla odpadkov. Odvečne smeti poberi in jih odloži v smetnjake, če pa teh ni, prinesi smeti domov in jih tam odvrži v smetnjak. Naravno okolje zaslubi prav toliko pozornosti kot tvoj dom. Kako grdo je videti v gozdovih ali na travnikih odpadke, ki kazijo okolje in so nevarni za ljudi in živali.

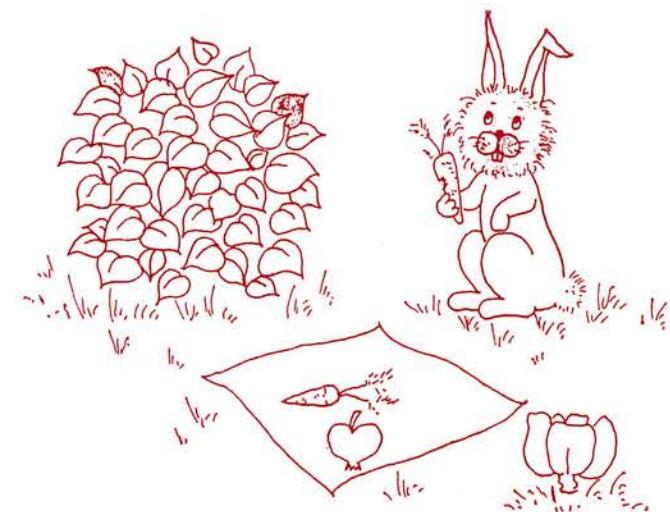
Po utrudljivem delovnem tednu se vsak veseli malo miru v naravi. Zato ga ne moti z nepotrebним kričanjem. Še najslabše je, če nosiš s seboj preglasno vreščiči tranzistor. Raje prisluhnji žvrgolenju ptic, šelestenu gozda in žuborenju potoka, kar je v naravi edinstveno.

Upoštevaj tudi krajevne predpise o varstvu skupnega imetja, zato ne hodi po travi,

Neža Maurer

SEMAFOR

V grmu ob gozdu
zajec ima
svoj dvor.
Na njivi ob cesti
zajec ima
semafor.
Zeleno je zelje,
rumeno — korenje,
rdeče jabolko — stop!
Ham-ham je šlo zelje,
ahm — še korenje.
Zajec pa k jabolku — hop!
Jabolko rdeče
na veji se ziblje:
Zajec — stop!
Čez cesto ne sme,
ker vedno rdeč je
njegov semafor.

kjer je to prepovedano, še manj pa po obdelani zemlji. Bodи civiliziran človek in zavaj se svoje odgovornosti, predvsem pa upoštevaj trud kmeta, ki skrbi za obdelavo njiv.

In še dve važni opozorili, namenjeni predvsem vašim očetom in mamicam, ki vas vozijo na izlete. Avtomobili ne spadajo na travnike in v gozdu, ker izpušni plini škodijo bodisi rastlinstvu kot gozdnim živalim. Avtomobil je treba parkirati na za to določenih prostorih. Še najbolj škodljivo za naravo pa je pranje avtomobilov ob studencih in potokih. Pomniti moramo, da čistila, bencin in motorno olje zastruplja talne vode studenčnic in onesnažujejo naravo. Pranje avtomobilov sodi v garaže in posebne pralnice. Opozori zato starše, da takih stvari v naravi ne smejo počenjati, sam pa s svojim obizirnim obnašanjem do narave dokazi, da si vzgojen in kulturni človek. Narava ti bo hvaležna. Pomni, da narava ni samo tvoja, da je dobrina za vse človeštvo.

Ilustr.: Marjeta Cvetko

Alenka Race

Vsi na četrto osnovnošolsko olimpiado

Prepričani smo, da se še živo spominjate lanskoletne osnovnošolske olimpiade, ko smo se učenci, učiteljice in starši desetih osnovnih šol iz Trsta in Milj zbrali na stadionu »1. maj«. Verjetno že nestrpno pričakujete dan ponovnega srečanja, posebno še zato, ker že mesec dni tekmujete v šahu in igri »med dvema ognjem«, udeležili pa ste se tudi orientacijskega pohoda, ki ga je za vas organiziralo Slovensko planinsko društvo v Trstu.

Olimpiada bo tudi letos na stadionu »1. maj« in sicer v soboto, 29. maja. Tja boste prišli dopoldne v spremstvu svojih učiteljev. Kot lani bo tudi letos najprej na sprednu tekmovalje v troboju: met medicinke, skok v daljino z mesta in tek na 20 metrov. Sledilo bo finalno tekmovalje v igri »med dvema ognjem«. Nato boste dobili kosilo, po kosilu pa vam bomo predvajali filmske posnetke o izletih, jadralnih tečajih in podobno, popoldne pa bo zaključna slovesnost z nagrajevanjem.

Seznanili bi vas radi še z nakaterimi novostmi četrte osnovnošolske olimpiade. Športna šola je letos povabila vse šole iz Trsta in Milj, da se udeležijo natečaja z naslovom »Moje šolsko okolje«. Vsaka

šola naj bi prispevala skupinsko delo, s katerim naj bi čim bolje predstavila svojo šolo in njeno okolje. Učenci bi v tem skupinskem delu sodelovali z likovnimi, fotografiskimi in literarnimi prispevki. Vsa dela bodo razstavljena na dan olimpiade in bodo seveda prišla v poštev pri nagrajevanju.

Pokroviteljstvo nad četrto olimpiado si je, kot že vsa leta doslej, prevzela Mladinska revija Galeb, ki bo tudi letos prispevala diplome in knjižne nagrade. Osnovna šola v Barkovljah, ki jo bodo v kratkem poimenovali po Franu Saleškem Finžgarju, pa si je prevzela pokroviteljstvo nad turnirjem v igri »med dvema ognjem«, njeni učenci pa bodo nastopili tudi v popoldanskem kulturnem sporedru.

In še obvestilo. Športna šola bo letos prvič organizirala Revijo najmlajših športnikov. Udeležili se je bodo otroci vseh vrtcev iz Trsta in Milj, ki telovadijo v okviru Športne šole. Revija bo 15. maja, prav tako na stadionu »1. maj«, na nej pa bodo malčki pokazali, kaj vse so se naučili med letom.

Zato vas vabimo, da se polnoštevilno udeležite obeh prireditev, saj predstavlja eno redkih priložnosti v letu, da se zberete učenci vseh šol in vrtcev iz Trsta in Milj.

Lojze Abram

IZLET ZA RAKETO

Pred dnevi je pet šolarjev iz četrtega razreda slovenske osnovne šole »Bazoviški junaki« v Rojanu odpotovalo na enodnevni izlet v Zagreb, na ogled Tehničnega muzeja, astronomične razstave in planetarija. Učenci so bili navdušeni.

Izlet v Zagreb je bil nagrada za res velik trud. In kakšen je bil ta trud? Šolarji iz Rojana so se odzvali natečaju za izdelavo vesoljske makete, ki ga je lani oktobra, v sodelovanju z Astronavtskim raketarskim klubom »Vladimir M. Komarev« iz Ljubljane, razpisala poljudnoznanstvena revija za mladino PIONIR. Vestno so se lotili trdega dela, rešili vrsto zelo zapletenih tehničnih računov in meritev in v marcu dokončali me-

ter in pol veliko maketo ameriške vesoljske ladje »Apollo 4«. Maketo so potem poslali v Ljubljano.

V Ljubljani so model rakete, z mnogimi drugimi iz raznih šol vse Slovenije, razstavili, ocenjevalna komisija je izrekla priznanje našim pridnim šolarjem, nekaj dni kasneje pa je prišlo iz uredništva revije PIONIR vabilo za pet rojanskih šolarjev, ki so se za nagrado udeležili omenjenega izleta v Zagreb.

Pridnim »vesoljskim izvedencem« iz četrtega razreda osnovne šole »Bazoviški junaki« v Rojanu čestita tudi uredništvo Mladinske revije GALEB.

Natečaj za šolarje v Miljah

V želji, da bi milski Slovenci bolje spoznali sami sebe in s tem obudili svoj čut narodne samozavesti in ponosa, je Društvo Slovencev miljske občine sklenilo razpisati natečaj za učence slovenske celodnevne osnovne šole Milje-Korošci pod naslovom SPOZNAVAMO SVOJ KRAJ IN NJEGOVU PRETEKLOST. Namen natečaja je preko slovenskih šolarjev v Miljah zbuditi zanimanje pri njihovih starših, prijateljih in sosedih o preteklih dogodkih ter o krajih miljske občine. V ta namen poziva Društvo učence tretjega, četrtega in petega razreda slovenske celodnevne osnovne šole v miljski občini, da se natečaja udeležijo s pismeno nalogo, ki jo sami napišejo, ali pa je lahko tudi skupinska.

Pismene naloge lahko zajemajo: 1. opis kakega značilnega dogodka iz preteklosti Slovencev v miljski občini po pripovedovanju staršev, dedov, babic ali sosedov in znancev, do leta 1945; 2. pravljice iz preteklosti miljskih krajev in ljudi; 3. opise značilnih kotičkov in krajev, studencev, skupine za puščenih hiš, vodnjakov, izvirov, ostankov nekdanjih naselij in razvalin. Priporočljivo je, da bi bila priložena še kakšna risba, ki bo dobila posebno priznanje.

Izdelke morajo učenci ali njihovi starši izročiti do 8. maja 1982 zastopnikom Društva Slovencev miljske občine ali pa svojemu razrednemu učitelju. Ocenjevalna komisija bo izdelke pregledala in ocenila, nagrajevanje pa bo na letni veselici 29. maja v Miljah, kjer bodo razstavljeni vsi izdelki.

Mladinska revija GALEB je pobudo Društva Slovencev miljske občine vsestransko podprla in bo tudi objavila nagrajene izdelke.

Marinka Pertot

Tržaški svišč

Topli pomladni žarki božajo kraško gmajno. Iz šopov suhe, od burje in dežja polegле trave, poganjajo prve znanilke pomlad. Med zlatorumenimi blazinicami petoprstnika pokimava ponosni kosmatinec s svojimi velikimi vijoličastimi cvetovi, cvetje ranega mošnjaka se sveti v soncu, iz suhe trave pa kipijo modri, zvezdam podobni cvetovi tržaškega svišča. Da, to je pravi encijan, bližnji sorodnik vseh tistih vrst svišča, ki rastejo v gorah! Družina sviščevk namreč ljubi hriboviti svet, planinske pašnike, skalovja in pečine, le redke vrste segajo tudi v nižino. Tržaški svišč pa se le malokdaj

povzpenja v višave, najraje ima nižinske, suhe apnenčaste gmajne in pašnike. Ta drobna cvetka nosi ime po našem mestu, to pa še ne pomeni, da raste samo pri nas. Botaniki so jo tako poimenovali, ker so prav na primerih z Drašce (Razklanega hriba) pri Trstu prvič opazili in opisali vse tiste značilnosti, ki ločujejo našo vrsto od njej sorodnih. Njena rastišča se širijo od Pirenejev preko južnega obrobja Alp na Balkan. Pogosta je predvsem na tržaškem in slovenskem kraškem območju, vse tja do Idrije. Njena prisotnost daje pokrajini prav poseben čar. Izven omenjenega območja rastline ne bomo našli, tam krasijo travnike le njeni sorodnice. Prav omejena razširjenost tržaškega svišča podprtjuje dragocenost naše rastline.

V zadnjem času žal opažamo, da je po kraških gmajnah in travnikih vedno manj njenega cvetja. Tržaški botanik Pospichal poroča, da je bila ob koncu prejšnjega stoletja cvetka tako pogosta in priljubljena, da so jo tudi branjevke prodajale na stojnicah in v cvetličarnah. K počasnemu izginjanju tržaškega encijana je nedvomno prispelo prekomerno nabiranje in uničevanje njenega nežnega cvetja. K temu pa gre pripisati tudi dejstvo, da se je kraška pokrajina v zadnjem času močno spremenila. Nekoč je kmet obdeloval vsak najmanjši košček zemlje, kosal je pašnike in travnike, na gmajni pa se je pasla živilja. Ko je začel opuščati delo na polju, se je nekdanje ravnovesje spremenilo. Na zapuščene travnike in polja je začel počasi vdirati gozd in Kras je ozelenel. Spremenjeni živiljenjski pogoji so obtežili živiljenje tudi naši krhki

cvetki. Njeni mladi poganjki in nekaj centimetrov visoki cvetni peclji nimajo toliko moči, da bi predrli debelo plast več let nepokošene trave. Slabo razvite rastline hirajo pod suho poleglo travo, ne da bi pognale

svoje modre cvetove in ne da bi dale seme, iz katerega bi se razvile nove, močnejše rastline. Zato tržaški svišč počasi izginja, z njim pa izginja delček posebnosti našega Krasa.

Janez Bitenc

KOZA

Janez Bitenc

Me_ke_ke_ke! Me_ke_ke_ke! V zr-
Me_ke_ke_ke! Me_ke_ke_ke! Zve-
O_ Zve-

-ca_lo se po_gle_da_la in ža_lo_stno za-
-čer, ko spa_la sem tr_dnò, pre_vi_dno je pri-
-gla_si ko_zja se_stra_se: saj ni ta_ko hu-
-čer ne_ro_dno le_gla_si in bra_do po_le-

-vzdi_hni_la: o joj_me_ne, o joj_me_ne, kje
-sel_ne_kdo in mi_od_stri_gel je bra_dò, pre-
-do, res_ne! Le je_ze_ne in ne sol_zà, tam
-ža_la_si. Ko ko_zji bri_vec bo pri_šel, bo

1. 2.
mo_ja be_la bra_da je? o bra_da je?
le_po mo_jo bra_di_co in bra_di_co.
bra_da je, kjer je bi_la. Le je bi_la.
bra_do skr_bno v red ti del. Ko v red ti del.

Igor Tuta

Konjiček za domišljijo

Spet se bomo malo ustavili pri znamkah. Že v prejšnjih številkah Galeba sem vam povedal, kako jih odlepimo in spravimo. Zato se bomo tokrat malo več pogovorili o tem, kako jih uredimo v svojem albumu.

Pri zbiranju znamk mora obveljati predvsem vaša domišljija. Tudi v slučaju, da zbirate znamke po letih izhajanja, je predvsem od vsakega izmed vas odvisno, kako jih porazdeli po straneh svojega albuma. Vendar sem že zadnjič omenil, da to ni edini način urejevanja znamk.

Veliko več zadoščenja in uspeha boste imeli, če boste svoje znamke urejevali po skupinah, in sicer na različne teme. Razlika med obema zbirkama je kar precejšnja. V prvem primeru zavisi zbirka od števila znamk, ki so jih posamezne države izdale v raznih letih in je vezana na katalog tiste države. Tematska zbirka pa je številčno neomejena. Zato vam bom o njej povedal nekaj več.

Najprej se boste morali odločiti za temo zbirke. Vsak filatelist se seveda lahko odloči tudi za več tem. Najbolj pogoste so na primer: živali, cvetice, folklor, mesta, zgodovinski dogodki, osebnosti, šport itd. Vsa to od teh področij lahko še podrobnejše razdelimo. Iz sveta živali si lahko izberemo ptice, metulje, pse, mačke, ribe, konje itd. Že pri tem vidite, kako veliko vlogo igra pri izbiri teme vaše zanimanje za to ali drugo

Dopisa sta tokrat samo dva! Že res, da so bile vmes počitnice in ste se bolj ukvarjali z barvanjem pirhov kot s pisanjem, a sem vendarle mislil, da boste opisali, kako ste preživeli ta čas in kaj ste sploh zanimivega doživeljali. Pa nič!

Upam, da boste za prihodnjo, zadnjo številko Galeba poslali kaj več svojih dopisov. Pričakujem zlasti opise in doživetja z orientacijskega pohoda v nedeljo, 18. aprila. V tem času je tudi več prireditev in poimenovanj šol, ki so res vredna vaših opisov, opazovanj in mnenj.

Urednik

MOJE ČTIVO

Zelo rada berem knjige, ker me branje veseli. Očka, mamica in sorodniki mi jih večkrat prinašajo v dar. Knjige iz šolske knjižnice berem za bralno značko in zato, da se iz njih kaj naučim in zvem, kako je po svetu. Z njimi si krajšam tudi čas.

Prebrala sem že več knjig. Od vseh mi je bila najbolj všeč »Mali povodni mož«, ki jo je napisal Praussler. Povodni mož je bil zelo dober. Igral se je s fantiči. Nekega dne so zakurili ogenj in so se igrali okrog njega ter peli.

področje. Komur ugajajo pravljice, bo zbiral znamke na to temo, kdor se rad ukvarja s športom, bo našel veliko znamk o športnih panogah ali o olimpiadah, kogar zanima zemljepis, bo iskal znamke o raznih krajinah in podobno.

Pri tem naštevanju se bom ustavil kar tu, saj tematske zbirke znamk nimajo meja. Zato se morate samo malo potruditi in se vživeti v svojo zbirko, da bo kar najbolj zanimiva, bogata in pisana. Le dve stvari bi vam še svetoval. Ko izbirate temo, si izberite tako, da boste z lahloto in brez nakupecanja prišli do znamk, ki vas zanimajo. Zato si najprej oglejte svojo zbirko in zanrite s tisto temo, o kateri imate že nekaj

Na knjižni polici so še druge lepe knjige, a zame še pretežke. Mislim, da bom v petem razredu prebrala vse tiste, ki so mi najbolj všeč. Upam tudi, da bom letos dobila zlato bralno značko. Leni sem dobila srebrno.

Alenka Radetič
4. r. OŠ DOL

Doma imam mnogo knjig. Kadar sta bila očka in mama še majhna, so jima knjige kupovali starši. Dobila sta jih tudi v dar. Te knjige so zame zelo primerne, ker so zelo smešne. Rada jih berem, vsakokrat ko imam le nekaj prostega časa. Knjige berem tudi v avtu, ko se peljem z očetom. Berem glasno, tako da sliši tudi oče in da se ne dolgočasi.

V dar sem dobila samo tri knjige. »Trnjulčico« in še drugi dve. »Trnjulčico« sem brala, ko sem obiskovala prvi razred. Bila je tako lepa, da sem jo kar naprej prebirala, dokler se ni strgala.

V tretjem razredu sem tekmovala za bralno značko. Dobila sem srebrno. Doslej pa sem prebrala »Pesterno«, »Bilo je nekoč«, »Medvedek«, »Vrček se razbijej«, »Kekčeve zgodbe« in še druge. Najbolj všeč mi je bila knjiga »Kekčeve zgodbe«.

Tudi letos tekmujem za bralno značko. V šoli imamo mnogo knjig. Prebrala sem jih že nekaj in najbolj mi je bila všeč knjiga »Veliki in mali kapitan«. Ko sem knjigo začela brati, se nisem mogla od nje ločiti, tako mi je ugajala. Opisuje dva kapitana, ki sta imela dve ladji. Mali kapitan je imel veliko ladjo, veliki pa majhno. Skupaj sta plula proti Afriki in med potjo doživljala razne nezgode. Pisatelj Suhodolčan to zgodbo opisuje na zelo smešen način.

Maja Radetič
4. r. OŠ DOL

znamk. Poleg tega vam svetujem, da si v album v svoji novi zbirki pri vsaki znamki prav na drobno napišete s svinčnikom, kaj predstavlja in zakaj ste jo vključili v svojo tematsko zbirko. Prepričan sem, da boste na takoj zbirko kmalu zelo ponosni in jo boste z veseljem pokazali prijateljem ali pa dolgoletnim filatelistom.

Ker sem med raznimi tematskimi zbirkami omenil tudi šport, bi vam za konec predstavil vsaj nekaj znamk, ki so v zadnjem času izšle v raznih državah na to temo. Morad že imate katero izmed njih. Tem bolje. Vsekakor pa vam želim pri zbiranju znamk veliko domišljije, mnogo zabave in seveda tudi precej sreče.

Tinček-junak

Rad bi junak postal...
o, saj bom —
ko bom strah ugnal!
Mama pravi,
da ga sploh ni,
tema je,
ker sonce spi.
Naša Mojca včasih
ponoči vidi strah:
ves je kosmat
in bradat,
bliskajo se mu strašne oči,
ko v temi

na otroke preži...
O, jaz ga bom že ugnal,
z zvijačo
ali z gorjačo,
in ga domov prignal...
Prižgal bom vse luči,
ker pravijo,
da se svetlobe boji...
Kaj pa če je — strah
majhen in plah...!
To bi se mu smejal,
če bi se celo —
naše Mojce bal...

Srečni dobitniki lepih nagrad tradicionalnega nagradnega žrebanja Mladinske revije Galeb se kar veselijo. Najbolj vesel je prav gotovo Miroslav Chert, učenec 2. razreda celodnevne šole Žavlje-Korošci v Miljah, ki je dobil prvo nagrado: lepo kolo, s katerim razposajeno kolesari po miljskih ulicah. Nič manj niso veseli tisti, ki so dobili še druge bogate nagrade.

In tudi osmo nagradno žrebanje je za nami. Kot sem napovedal, je bilo žrebanje v četrtek, 15. aprila, na slovenski osnovni šoli »F. Bevk« na Opčinah, kjer so se vsi šolarji zbrali v veliki učilnici in s svojimi učiteljicami sledili poteku žrebanja. Ozračje je bilo napeto in vsako izžrebano dopisnico so prisotni sprejemali z glasnim vzklikanjem in odobravanjem, če je nagrada prispala komu od njih, z negodovanjem pa, če je nagrada romala na kakšno drugo šolo. Mnogi so se zvrstili ob veliki vreči, v kateri so bile dopisnice, in skušali imeti srečno roko. Najbolj napeto je bilo proti koncu, ko so bile na vrsti največje nagrade. Še vsakdo od prisotnih si je želel, da bi dobil kolo ali elektronski računalnik. Ko pa je iz vreče priromala zmagovita dopisnica za prvo nagrado, je bilo razočaranje veliko med prisotnimi šolarji. Žalostno so gledali, kako sem kolo odpeljal in ga nekaj časa potem izročil srečnemu Miroslavu Chertu. Le dve manjši nagradi sta ostali na osnovni šoli na Opčinah, kjer pa so se šolarji kmalu potolažili in že začeli upati v prihodnje nagradno žrebanje.

A poglejmo, kdo je, poleg Miroslava Cherta, dobil nagrade. Drugo nagrado, elek-

tronski računalnik, je dobil Darij Furlan, 3. r. Zgonik; tretjo nagrado, kompas, pa Pavel Tanze, 4. r. Nabrežina. Lepo nalivno pero je dobil David Černic iz 5. r. v Sovodnjah, usnjeno ovitek za knjige pa Lilijana Bez in 5. r. v Križu. Pet velikih plošč o »Čebelici Maji« so dobili: Marija Mamolo, 2. r. Rojan, Uliks Bravar, 1. r. srednje šole v Rojanu, Rado Jagodic, 5. r. Rojan, Erika Odorico, 2. r. Mavhinje, in Nataša Lorenzi, 5. r. Katinara. Lep usnjen pas z narodnimi motivi je dobila Irina Čebulec, 3. a r. Opčine, štiri komplete »Naša mala domovina« pa so dobili: Vladimira Vodopivec, 5. r. Žavlje-Korošci, Adrijan Stanzani, 4. r. Rupa, Štefan Turk, 2. r. Barkovlje in Marko Ferletič, 5. r. Doberdob. Dva ovitka z lepim pišemskim papirjem sta dobila: Mirja Pirnat,

Miroslav Chert, srečni dobitnik kolesa.

3. r. Sv. Ivan, in Stojan Succi, 1.a r. srednje šole na Opčinah.

Šestnajst srečnih šolarjev je dobilo vetrovne jopiče. Ti so: Aleksander Mahnič, 5. r. Katinara, Dana Svetina, 5. r. Žavlje-Korošci, Mirjana Živec, 4. r. Boršt, Barbara Salvi, 5. r. Mačkolje, Andrej Papucci, 4. r. Barkovlje,

Žrebanje na openski osnovni šoli.

Klavdij Komjanc, 5. r. Ul. Brolo — Gorica, Mitja Škabar, 3. r. Prosek, Zdenka Jarc, 2. r. Doberdob, Ingrid Frandolič, 4. r. Doberdob, Jordan Zolia, 4. r. Doberdob, Biserka Simoneta, 2. r. Salež, Marko Geri, 4. r. Zgonik, Barbara Gregori, 4. r. Gropada, Fabij Perzan, 4. r. Sv. Jakob, Igor Žerjal, 3. r. Dolina in Maja Puglia, 1. r. Nabrežina.

Med nagradami je bilo tudi deset Galebovih majic. Dobili so jih: Nikoleta Gergoret, 4. r. Doberdob, Erika Pieri, 5. r. Zgonik, Vojka Racman, 5. r. Pesek, Nataša Grbec, 3. r. Sv. Ivan, Ana Živec, 4. r. Zgonik, Vesna Tomšič, 3. r. Sovodnje, Valentina Sardo, 2. r. Briščki, Aleksandra Jurjevičič, 4. r. Ricmanije, David Žerjal, 4. r. Rojan, in Savina Žbogar, 4. r. Devin. Dve lepi mladinski knjigi sta dobila: Lara Rossetti, 3. r. Boljunec, in Danjel Giovannini, 2. r. Sv. Frančišek. In končno je bilo na žrebanju še deset Galebovih kap. Dobili so jih: Luka Colbasso, 4. r. Katinara, Massimo Ota, 2. r. Domjo, Marijana Golemac, 4. r. Nabrežina, David Tonel, 5. r. Žavlje-Korošci, Robert Padovan, 3.

UREDNIK

MAGIČNI KVADRATEK

4	2	3
2		
3		

Vodoravno in navpično: 1. sila, 2. nadlezne žuželke, 3. plačilno sredstvo.

RAČUNSKA KRIŽANKA

Vodoravno:

	¹ K		$1000\text{mm} =$
² M	³	⁴ A	$9 \times 5 - 5 : 4 =$
	⁵	⁶ G	$4 \times 5 - 2 : 2 =$
⁷	⁸	⁹	$2 \times 2 + 2 + 1 =$
¹⁰		M	<u>Napivčno:</u>
1000m	$32 : 4 - 1 =$	$8 \times 5 + 5 - 15 =$	$2 \times 3 + 1 + 2 =$

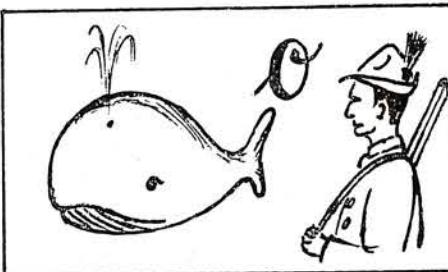
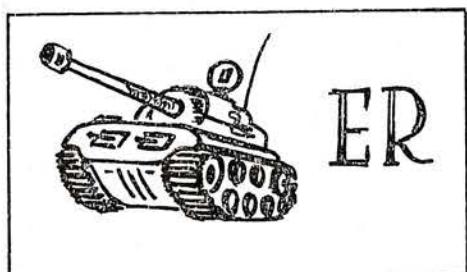
Najprej reši račune in odgovarjajoče besede za rezultate vnesi v prazna polja tako kot pri slikovni križanki. Nekatere besede so prikazane v sliki. V dveh primerih je rezultat računov isti, vpisati ju moraš enkrat vodoravno, enkrat pa navpično.

SLIKOVNA KRIŽANKA

Opiši z besedami vse, kar je narisano. Besede vnesi v prazna polja tako, da se bodo med seboj ujemale.

DVA REBUSA

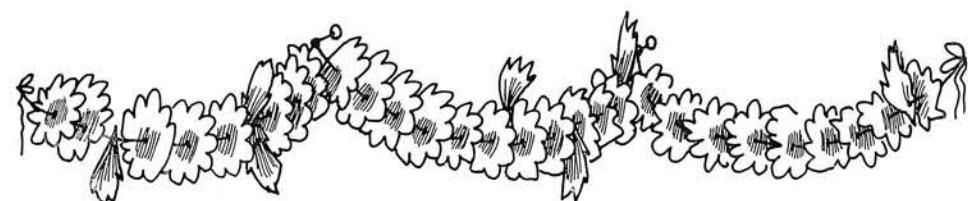
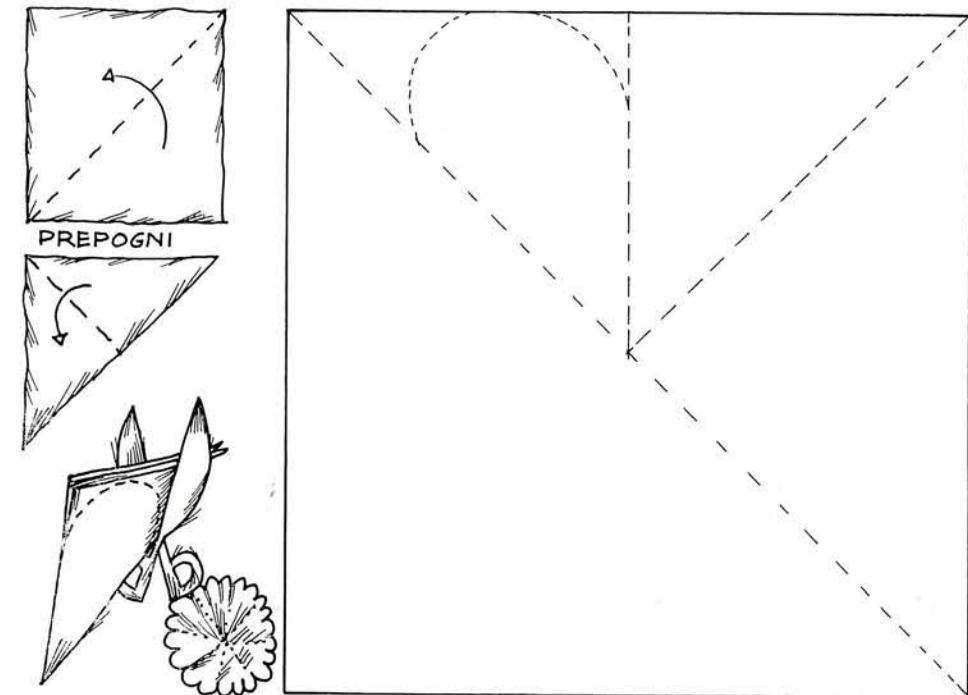

Vera Poljšak

Ilustr.: Magda Tavčar

PAPIRNATA MARJETICA

PREPOGNI LIST, KOT KAŽEO RISBE. NARIŠI VENČNI LIST, IZSTRIŽI IN MARJETICA JE GOTOVA.

Rešitve ugank pošljite čimprej na uredništvo Galeba; Lojze Abram, Ulica G. Amendola 12 - 34134 Trst

REŠITEV UGANK IZ SEDME ŠTEVILKE

PIRAMIDA — 1. s, 2. so, 3. sol, 4. osel, 5. sedlo, 6. skodle.

MUŠNICE — Dve enaki mušnici sta štev. 3 in štev. 6.

MALI KRIŽANKI — **Prva križanka** — **Vodoravno:** 4. rak, 6. koleno, 8. korenina, 9. glava. **Navpično:** 2. sani, 3. gora, 5. konj, 6. kol, 7. lev. **Druga križanka** — **Vodoravno:** 3. storž, 5. šilo, 7. lev, 8. buben. **Navpično:** 1. koš, 2. krilo, 4. žleb, 6. oven.

REŠITVE SO POSLALI: Ivan Lesizza, Bruna Pieri, Elizabeta Visentin, 5. r. OŠ »V. Šček« — NABREŽINA. Marko Possega, Andrej Majcen, Matija Armani, Kristina Gregoretti, Marina Bembi, Tanja Kermec, Karin Vitez, Eliza Puntin, Klavdija Coslovich, Erika Buzečan, David Žerjal, Aleksij Kozman, Barbara Rudolf, Vasco Tinta, Andrej Ferluga, Andrej Ferfolja, 2. in 4. r. OŠ »Bazoviški junaki« — ROJAN. Mirjana Živec, Damjan Kosmač, 4. in 5. r. OŠ BORŠT. Deborah Jelošček, 5. r. OŠ PROSEK. Klavdij Kovic, Klavdija Ceselli, Maurizio Monti, Klavdija Grillo, Luka Pisk, Valentina Florenin, Vesna Tomšič, Aleš Klede, Luka Milocco, Mikela Fast, Anka Kuzmin, Tanja Kuzmin, Robert Čaudek, David Černic, Aljoša Kuzmin, Vera Tomšič, Katerina Kovic, Dimitrij Florenin, 3. in 5. r. OŠ »P. Butkovič« — SOVODNJE OB SOČI. Laura Pettorosso, Nataša Lorenzi, Sabrina Gec, Luka Colbasso, 4. r. OŠ »F. Milčinski« — KATINARA. Alenka Škabar, 3. r. OŠ »S. Gruden« — ŠEMPOLAJ. Katja Fabrizi, 3. r. OŠ »P. Tomažič« — TREBČE.

NAGRADE DOBIJO: Erika Buzečan, 4. r. OŠ »Bazoviški junaki« — ROJAN. Elizabeta Visentin, 5. r. OŠ »V. Šček« — NABREŽINA. David Černic, 5. r. OŠ »P. Butkovič« — SOVODNJE OB SOČI. Alenka Škabar, 3. r. OŠ »S. Gruden« — ŠEMPOLAJ. Aleš Klede, 3. r. OŠ »P. Butkovič« — SOVODNJE OB SOČI.